

**ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
FOUNDATION FOR ECONOMIC & INDUSTRIAL RESEARCH**

Τσάμη Καρατάσου 11, 117 42 Αθήνα, Τηλ.: 2109211200-10, Fax: 2109233 977
11 Tsami Karatassi, 117 42 Athens, Greece, Tel.: +30-210-92 11200-10, Fax: +30-210-92 33 977

Πρωθυπουργό
Κύριο Γεώργιο Α. Παπανδρέου
Μέγαρο Μαξίμου
Αθήνα

21 Ιανουαρίου 2010
Αριθμ. Πρωτ.: 19

Αξιότιμε κ. Πρόεδρε,

ΘΕΜΑ: «Ανοιχτή Επιστολή του IOBE προς τον πρωθυπουργό για την οικονομία».

- Η Ελληνική οικονομία βρίσκεται σε κρίσιμη καμπή, έχοντας εισέλθει σε ένα φαύλο κύκλο υψηλών ελλειμμάτων και χαμηλής ανταγωνιστικότητας. Η μεγάλη εξάρτηση της χώρας από τον εξωτερικό δανεισμό δημιουργεί ασφυκτικές πιέσεις από τις διεθνείς αγορές, το διεθνή τύπο, αλλά και τους εταίρους μας στην Ευρωζώνη. Αυτό αντανακλάται στα υψηλά ασφάλιστρα κινδύνου, που έχουν αυξήσει υπερμέτρως το κόστος του δανεισμού. Οι πληρωμές υπέρογκων ποσών σε τόκους αφαιρούν πόρους από τις εγχώριες επενδύσεις και τις κοινωνικές δαπάνες, συμβάλλοντας στη μείωση της ευημερίας ιδιαίτερα των πλέον ευάλωτων τμημάτων του πληθυσμού, ενώ στερούν από την κυβέρνηση πολύτιμους βαθμούς ελευθερίας.
- Αν δεν αντιστραφούν οι δυσμενείς εξελίξεις, στις οποίες ελλοχεύουν κίνδυνοι αποσταθεροποίησης όχι μόνο του οικονομικού/ χρηματοπιστωτικού, αλλά και του πολιτικού / κοινωνικού συστήματος, η οικονομική κρίση κινδυνεύει να μετατραπεί σε κοινωνική κρίση και κρίση αξιών. Όπως πολύ σωστά επισημάνθηκε, «ή αλλάζουμε ή βουλιάζουμε». Όντως, οι συνθήκες επιβάλλουν άμεση δράση και λήψη δραστικών μέτρων.

- Η οικονομική ιστορία, διεθνής και ελληνική, διδάσκει ότι οι οικονομικές κρίσεις οδηγούν είτε στην καταστροφή είτε στην αναζωογόνηση και την ανάταξη. Στην καταστροφή οδηγούν όταν υπάρχει αδράνεια ή / και εμμονή σε δογματικές αντιλήψεις, αντίθετες με την πραγματικότητα, την κοινή λογική και τις δυνάμεις της προόδου, της εξωστρέφειας και του ανταγωνισμού. Στην αναζωογόνηση και την ανάταξη οδηγούν όταν υπάρχει έγκαιρη προσαρμογή, καθώς και ρεαλιστική και ευέλικτη προσέγγιση στα προβλήματα.
- Με βάση την εμπειρία, δύο παράλληλες προσαρμογές πρέπει να επισυμβούν το ταχύτερο δυνατό στην ελληνική οικονομία. Η πρώτη είναι η δημοσιονομική. Η δεύτερη αφορά στην ανταγωνιστικότητα. Ενδεχόμενη αποτυχία στους δύο αυτούς τομείς θα οδηγήσει την οικονομία σε βαθιά ύφεση και μεγάλη ανεργία.
- Η δημοσιονομική προσαρμογή πρέπει να στηριχτεί στην άμεση αντιστροφή τριών τάσεων που έχουν αναπτυχθεί εδώ και αρκετά χρόνια στην ελληνική οικονομία και υποσκάπτουν τα θεμέλιά της. Η πρώτη είναι η διόγκωση του αριθμού του προσωπικού και των αμοιβών στο δημόσιο τομέα, χωρίς αντίκρισμα στην ποιότητα και ποσότητα των παρεχομένων υπηρεσιών στο κοινωνικό σύνολο. Η δεύτερη είναι η υπέρμετρη αύξηση των δαπανών για συντάξεις, χωρίς αυτό να συνοδεύεται από αύξηση της συνταξιοδοτικής αποταμίευσης. Η τρίτη είναι η υπέρμετρη αύξηση της φοροδιαφυγής και της εισφοροδιαφυγής, που υποσκάπτει την κοινωνική συνοχή. Το IOBE έχει ήδη καταθέσει σχετικές προτάσεις για την αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων. Ενδεικτικά, αναφέρονται τα δημοσιοποιημένα κείμενα «Θέσεις του IOBE για την οικονομική πολιτική», Ιούνιος 2009 και «Έκθεση για την Ελληνική οικονομία», Δεκέμβριος 2009.
- Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας μπορεί να ξεκινήσει και να έχει άμεσα αποτελέσματα: Πρώτον, με το άνοιγμα των κλειστών επαγγελματιών, αρχίζοντας από εκείνα που έχουν άμεση και σημαντική σχέση με το κόστος παραγωγής και διακίνησης προϊόντων και προσφοράς υπηρεσιών. Δεύτερον, με το άνοιγμα αγορών που ακόμη παραμένουν κλειστές ή οιονεί κλειστές λόγω ρυθμιστικών

παρεμβάσεων του κράτους, Τρίτον, με τη διευκόλυνση εισόδου και εξόδου επιχειρήσεων σε κλάδους οικονομικής δραστηριότητας, με την κατάργηση πλείστων όσων αδειών και διατυπώσεων που δεν συνάδουν με την εποχή της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Τέταρτον, με το άνοιγμα των δημοσίων υπηρεσιών, επιχειρήσεων και οργανισμών στον ανταγωνισμό με τον ιδιωτικό τομέα, ακόμα και χωρίς αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος. Πέμπτον, με το άνοιγμα της ελληνικής οικονομίας στο διεθνή ανταγωνισμό, τεχνογνωσία και επιχειρηματικά κεφάλαια.

- Το Πρόγραμμα Σταθερότητας και Ανάπτυξης που δημοσιοποιήθηκε, χαρακτηρίζεται από φιλόδοξους αλλά αναγκαίους δημοσιονομικούς στόχους, περιλαμβάνει δε ορισμένες, αλλά όχι όλες, από τις παραπάνω προτεινόμενες παρεμβάσεις. Το IOBE θεωρεί ότι η αξιοπιστία του Προγράμματος θα ενισχυθεί σημαντικά με την άμεση και αποφασιστική εφαρμογή όλων όσων εξαγγέλθηκαν, ιδίως αν συνοδευτούν τώρα και όχι αργότερα, από τις παρεμβάσεις που στοχεύουν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας. Η συμπλήρωση και άμεση εφαρμογή του Προγράμματος, θα μεταδώσει εικόνα αποφασιστικότητας, εξωστρέφειας, ρεαλισμού και ευελιξίας στις διεθνείς αγορές, βελτιώνοντας έτσι το κλίμα και τις προσδοκίες για την ελληνική οικονομία. Η ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας θα επιτευχθεί μόλις αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη στις αγορές ότι η χώρα βρίσκεται σε πορεία βελτίωσης και ανόρθωσης. Τα πρώτα θετικά αποτελέσματα θα φανούν με τη μείωση των περιθωρίων δανεισμού και τη σταθεροποίηση των αγορών χρήματος και κεφαλαίου, όπως συνέβη με άλλες χώρες-μέλη της Ευρωζώνης που αντιμετωπίζουν παρόμοια δημοσιονομικά προβλήματα. Κυρίως όμως οι παρεμβάσεις αυτές θα συμβάλουν στον τερματισμό της ιδιόρρυθμης ομηρίας της ελληνικής οικονομίας από τα διεθνή μέσα ενημέρωσης, τις διεθνείς αγορές και τους εταίρους της στην Ευρωζώνη.
- Η επίτευξη της σταθεροποίησης της οικονομίας, της ανάκτησης αξιοπιστίας στις διεθνείς αγορές και της βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας είναι ένα δύσκολο εγχείρημα που προϋποθέτει

προσπάθεια συνεχή, συστηματική, αποδεδειγμένη από προεκλογικές υποσχέσεις και δογματικές αντιλήψεις. Πρέπει να τονιστεί ιδιαίτερα ότι ρυθμίσεις και νομοθετικές παρεμβάσεις που δημιουργούν κινδύνους σε ευαίσθητους τομείς της οικονομίας και μάλιστα σε μια περίοδο κρίσης, δεν είναι συνεπείς με την προσπάθεια ανάκτησης της εμπιστοσύνης στις αγορές. Η Κυβέρνηση πρέπει να αξιοποιήσει τα «περιθώρια ευκαιρίας» που της παρέχει ο Ελληνικός λαός, ο οποίος, όπως δείχνουν οι δημοσκοπήσεις, είναι έτοιμος να δεχθεί θυσίες και επιδεικνύει διάθεση ανοχής.

- Στη διαχείριση της κρίσης, όπως και στην αντιμετώπιση κάθε μεγάλου προβλήματος, αποφασιστικός παράγων είναι ο ρόλος της ηγεσίας. Αμφιταλαντεύσεις και καθυστερήσεις στη λήψη αποφάσεων, ακόμη και αν αυτές οφείλονται σε διαδικασίες διαβούλευσης και επιθυμίας συγκερασμού πολλών απόψεων, διαδικασίες που είναι επιθυμητές και θεμιτές σε περιόδους ομαλότητας, μπορεί, κάτω από τις συνθήκες εκτάκτου ανάγκης που έχει δημιουργήσει η οικονομική κρίση, να έχουν υπέρμετρο και μη αναστρέψιμο κόστος. Κάτω από αυτές τις συνθήκες είναι ανάγκη ο ίδιος ο Πρωθυπουργός να επιβάλει αμέσως τα μέτρα οικονομικής πολιτικής και τους κανόνες διοίκησης που απαιτούνται.
- Στην παρούσα κρίσιμη φάση, το Ίδρυμα δεσμεύεται να παρακολουθήσει τις εξελίξεις, να ενημερώνει την κοινή γνώμη με αντικειμενικότητα, να συντρέχει την Κυβέρνηση με όλα τα μέσα που έχει στη διάθεσή του, καθώς και να ευαισθητοποιήσει και κινητοποιήσει τους κοινωνικούς εταίρους ως προς το δέον γενέσθαι. Το Ίδρυμα πιστεύει ότι μπορούμε, για μια ακόμη φορά, να μετατρέψουμε την κρίση σε ευκαιρία. Πρέπει όμως να κινηθούμε γρήγορα, αποτελεσματικά και αποφασιστικά.

Με τιμή,

**Η Εκτελεστική Επιτροπή
του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ)**